

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດຖະນະຖາວອນ
ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ

169
ເລກທີ /ສທ
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 25 JAN 2022

ຂໍ້ຕົກລົງ
ວ່າດ້ວຍການຂຶ້ນທະບຽນຢາພື້ນເມືອງ

- ອີງຕາມ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຢາ ແລະ ຜະລິດຕະພັນການແພດ ສະບັບເລກທີ 07/ສພຊ, ລົງວັນທີ 21 ທັນວາ 2011;
- ອີງຕາມ ດໍາລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ກ່ຽວກັບການຮັບຮອງເອົານະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດດ້ານຢາ ຂອງ ສປປ ລາວ, ສະບັບ ເລກທີ 49/ນຍ, ລົງວັນທີ 13 ມີນາ 1993;
- ອີງຕາມ ດໍາລັດວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ສະບັບເລກທີ 570/ນຍ, ລົງວັນທີ 16 ກັນຍາ 2021;
- ອີງຕາມ ໜັງສືສະເໜີຂອງ ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ, ສະບັບເລກທີ 520/ກອຍ, ລົງວັນທີ 17 ມັງກອນ 2022.

ລັດຖະມົນຕີ ຕົກລົງ:

ໝວດທີ 1
ບົດບັນຍັດທົ່ວໄປ

ມາດຕາ 1 ຈຸດປະສົງ ແລະ ລະດັບຄາດໝາຍ

ຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ ກຳນົດບັນດາຫຼັກການ, ລະບຽບການ, ມາດຕະການ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອໃຫ້ການຜະລິດ, ປຸງແຕ່ງ, ນຳເຂົ້າ-ສົ່ງອອກ, ຈໍລະຈອນຈຳໜ່າຍຢາພື້ນເມືອງ ໃນທ້ອງຕະຫຼາດ ແລະ ໃນຕາໜ່າງສາທາລະນະສຸກ ເພື່ອຮັບປະກັນ ຄຸນນະພາບ, ປະສິດທິພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພ ໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງຕາມມາດຕະຖານ, ລະບຽບການຂອງພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ.

ມາດຕາ 2 ອະທິບາຍຄຳສັບ

1. **ຢາພື້ນເມືອງ:** ໝາຍເຖິງ ຜະລິດຕະພັນຢາ ທີ່ໄດ້ມາຈາກ ພືດ, ຕົ້ນໄມ້, ສັດ, ແຮ່ທາດ ຫຼື/ແລະ ພາກສ່ວນ ໃດໜຶ່ງຂອງພືດ, ຕົ້ນໄມ້ ແລະ ສັດ ທີ່ເປັນຢາ ເຊິ່ງໄດ້ນຳມາຜະລິດ, ປຸງແຕ່ງເປັນຢາພື້ນເມືອງສຳເລັດຮູບໃນຮູບແບບດ່ຽວ ແລະ ຮູບແບບປະສົມ ທີ່ມີສ່ວນປະກອບ, ຄວາມແຮງ, ປະລິມານ ຕາມຂະໜາດບັນຈຸ, ຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ຕິດສະຫຼາກ ເຊິ່ງລວມມີ ຢາພື້ນເມືອງແບບດັ້ງເດີມ ແລະ ຢາພື້ນເມືອງແບບໃໝ່. ໃນນັ້ນ ລັກສະນະ ຂອງການອອກລິດ ແມ່ນໄດ້ຮັບ ການພິສູດແລ້ວ ຫຼື ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການພິສູດທາງດ້ານວິທະຍາສາດໃນປະຈຸບັນ ແຕ່ຕ້ອງຖືກຮັບຮອງ ຈາກ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ.
2. **ຕຳລາຢາພື້ນເມືອງ:** ໝາຍເຖິງ ສຸດຕຳລາທີ່ໄດ້ລະບຸສ່ວນປະກອບ ແລະ ປະລິມານ ຂອງ ພືດ, ສັດ ທີ່ເປັນຢາ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍຕຳລາຢາພື້ນເມືອງໃນຮູບແບບດ່ຽວ ແລະ ຕຳລາຢາພື້ນເມືອງໃນຮູບແບບປະສົມ ທີ່ມີສ່ວນ

ປະສົມໃນຮູບແບບປະສົມສະເພາະ, ປະສົມກັບສານອື່ນໆ ແລະ ປະສົມກັບຢາຫຼວງ ຮວມກັນເປັນສູດຕໍາລາ ຢາພື້ນເມືອງເຊິ່ງມີການກຳນົດ ໃນອັດຕາສ່ວນການຊົມໃຊ້ຕໍ່ວັນ ແລະ ໄລຍະເວລາຂອງການນຳໃຊ້.

3. **ຕໍາລາຢາພື້ນເມືອງໃນຮູບແບບດ່ຽວ:** ໝາຍເຖິງ ຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ມີ ພືດ, ຕົ້ນໄມ້ ຫຼື ສັດ ທີ່ເປັນຢາຊະນິດດຽວ.
4. **ຕໍາລາຢາພື້ນເມືອງໃນຮູບແບບປະສົມສະເພາະ:** ໝາຍເຖິງຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ມີສູດຕໍາລາ ຈາກພືດ, ຕົ້ນໄມ້, ສັດ ຫຼື/ແລະ ພາກສ່ວນໃດໜຶ່ງຂອງພືດ ຕົ້ນໄມ້, ສັດ ທີ່ເປັນຢາ ໃນຮູບແບບທີ່ມີສ່ວນປະສົມ ຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງຕົວຢາ ຂຶ້ນໄປ ແຕ່ບໍ່ມີການປະສົມກັບ ວິຕາມິນ ແລະ ແຮ່ທາດ.
5. **ຕໍາລາຢາພື້ນເມືອງໃນຮູບແບບປະສົມກັບສານອື່ນໆ:** ໝາຍເຖິງຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ມີສູດຕໍາລາປະສົມ ຈາກພືດ, ຕົ້ນໄມ້, ສັດ ຫຼື/ແລະ ພາກສ່ວນໃດໜຶ່ງຂອງພືດ ຕົ້ນໄມ້, ສັດ ທີ່ເປັນຢາ ປະສົມກັບ ວິຕາມິນ, ແຮ່ທາດ
6. **ຕໍາລາຢາພື້ນເມືອງໃນຮູບແບບປະສົມກັບຢາຫຼວງ:** ໝາຍເຖິງຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ມີສູດຕໍາລາປະສົມ ຈາກພືດ, ຕົ້ນໄມ້, ສັດ ຫຼື/ແລະ ພາກສ່ວນໃດໜຶ່ງຂອງພືດ ຕົ້ນໄມ້, ສັດ ທີ່ເປັນຢາ ປະສົມກັບ ຢາຫຼວງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນປະທານຸກົມ ຫຼື ເອກະສານຢັ້ງຢືນຈາກ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າທາງດ້ານວິທະຍາສາດ.
7. **ສ່ວນປະກອບທີ່ອອກລິດ:** ໝາຍເຖິງສານທີ່ອອກລິດຕາມຈຸດປະສົງຂອງຢາພື້ນເມືອງ.
8. **ຮູບແບບຂອງຢາ:** ໝາຍເຖິງຮູບແບບຂອງຜະລິດຕະພັນຢາພື້ນເມືອງ ເຊັ່ນ: ເມັດ, ເມັດອົມ, ລູກກອນ, ແຄບຊຸນ, ນໍ້າ, ຝຸ່ນ, ຄູ້ມ, ຂີ້ເຜິ້ງ, ສູດຕົມ ແລະ ອື່ນໆ ເຊິ່ງ ບັນຈຸ ສ່ວນປະສົມທີ່ອອກລິດນຳໃຊ້ໂດຍທົ່ວໄປ.
9. **ປະເພດຂອງຢາພື້ນເມືອງ:** ໄດ້ຈັດເປັນ 02 ປະເພດ ຄື: ຢາພື້ນເມືອງແບບດັ້ງເດີມ ແລະ ຢາພື້ນເມືອງທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ (ຢາພື້ນເມືອງໃໝ່).
  1. **ຢາພື້ນເມືອງແບບດັ້ງເດີມ:** ໝາຍເຖິງ ຢາພື້ນເມືອງໃດໜຶ່ງ ທີ່ໄດ້ມາຈາກ ພືດ, ສັດ, ແຮ່ທາດ ທີ່ມາຈາກຕໍາລາ ສືບທອດ ແລະ/ຫຼື ມີການນຳໃຊ້ມາແຕ່ດັ້ງເດີມ ໂດຍອີງໃສ່ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານ ຈາກການສືບທອດ ຫຼື ໄດ້ລະບຸໃນປະທານຸກົມຢາພື້ນເມືອງ ໃດໜຶ່ງ.
  2. **ຢາພື້ນເມືອງທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ (ຢາພື້ນເມືອງໃໝ່):** ໝາຍເຖິງ ຢາພື້ນເມືອງໃດໜຶ່ງ ທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ຄຸນລັກສະນະການນຳໃຊ້ ແລະ ການພັດທະນາຢາ ທີ່ມີການປ່ຽນແປງທາງດ້ານສູດຕໍາລາ, ແບບວິທີນຳໃຊ້, ຮູບແບບ ທີ່ມີການປ່ຽນແປງຄຸນລັກສະນະທາງດ້ານວັດຖຸ ຫຼື ເຄມີ ຈາກຮູບແບບຕາມມາດຕະຖານເດີມ ເຊິ່ງບາງຄຸນລັກສະນະຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີການກຳນົດອອກຢ່າງຄົບຖ້ວນ, ແຕ່ການພັດທະນາຄຸນລັກສະນະເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນຕ້ອງອີງໃສ່ ການພິສູດທາງດ້ານວິທະຍາສາດ.
10. **ຢາພື້ນເມືອງປອມ:** ໝາຍເຖິງ ຢາພື້ນເມືອງໃດໜຶ່ງທີ່ມີເຈດຕະນາ ປອມແປງ ຮຽນແບບ ຜະລິດຕະພັນຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນຢ່າງຖືກຕ້ອງແລ້ວ, ລວມເຖິງ ສູດຕໍາລາ, ຮູບແບບລັກສະນະການບັນຈຸ, ເຄື່ອງໝາຍ ແລະ ເນື້ອໃນຂອງສະຫຼາກ.
11. **ຢາຕົກມາດຕະຖານ:** ໝາຍເຖິງ ຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານຕາມທີ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນໄວ້ ເນື່ອງມາຈາກ ຕົ້ນໄຂມາດຖານໃນການ ປູກ, ການເກັບກູ້, ການຜະລິດ, ປຸງແຕ່ງ, ການເກັບຮັກສາບໍ່ໄດ້ຕາມຕົ້ນໄຂທີ່ກຳນົດໄວ້ເຮັດໃຫ້ຜະລິດຕະພັນມີການປ່ຽນແປງ.
12. **ຊັບພະຍາກອນທີ່ເປັນຢາ:** ໝາຍເຖິງ ຊັບພະຍາກອນທີ່ໄດ້ມາຈາກທຳມະຊາດລວມທັງ ການປູກ ການລ້ຽງ ແລະ ຊຸດຄົ້ນ ເຊັ່ນ: ພືດ, ຕົ້ນໄມ້, ສັດ ແລະ ແຮ່ທາດ ທີ່ນຳໃຊ້ເປັນວັດຖຸດິບ ເພື່ອນຳມາຜະລິດ, ປຸງແຕ່ງ ເປັນຢາພື້ນເມືອງ.
13. **ວັດຖຸດິບທີ່ເປັນຢາ:** ໝາຍເຖິງ ວັດຖຸດິບທີ່ໄດ້ມາຈາກຊັບພະຍາກອນທີ່ເປັນຢາ ຈາກທຳມະຊາດ ແລະ ລວມທັງການປູກ, ການລ້ຽງ, ການຊຸດຄົ້ນ ແລະ ເກັບກູ້ ທີ່ໄດ້ຜ່ານຂະບວນການເບື້ອງຕົ້ນເຊັ່ນ: ຕັດ, ຊອຍ, ອີບແຫ້ງ, ຖອດຮິດ, ແຍກທາດ ແລະ ອື່ນໆ ເພື່ອນຳມາຜະລິດ, ປຸງແຕ່ງ ເປັນຢາພື້ນເມືອງ.

14. **ພາຊະນະບັນຈຸ ຫຸ້ມຫໍ່:** ໝາຍເຖິງວັດຖຸທີ່ໃຊ້ບັນຈຸ ແລະ ປົກປ້ອງຜະລິດຕະພັນຢາພື້ນເມືອງ ເຊິ່ງລວມມີສ່ວນປະກອບຂອງການຫຸ້ມຫໍ່ ທີ່ໜຶ່ງ ແລະ/ຫຼື ຫຸ້ມຫໍ່ທີສອງ. ສ່ວນປະກອບຂອງການບັນຈຸຈະຕ້ອງເປັນແຜງ, ຂວດ, ຖົງ, ຫູອດ ຫຼື ວັດຖຸ ອື່ນໆ.
15. **ສະຫຼາກຢາ:** ໝາຍເຖິງຂໍ້ມູນທັງໝົດກ່ຽວກັບຜະລິດຕະພັນຢາພື້ນເມືອງທີ່ລະບຸໃນພາຊະນະການບັນຈຸທຸກຂະໜາດ.
16. **ປະເພດການກ່າວອ້າງຂອງຢາພື້ນເມືອງ:** ໝາຍເຖິງການກຳນົດປະເພດທີ່ອີງໃສ່ຫຼັກຖານ ການກ່າວອ້າງຕາມຈຸດປະສົງ ຂອງການນຳໃຊ້, ເຊິ່ງຈັດເປັນ 03 ປະເພດຄື:
  1. **ປະເພດຕໍ່າ:** ແມ່ນຫຼັກຖານການກ່າວອ້າງໃຊ້ຮັກສາສຸຂະພາບທົ່ວໄປ ແບບພື້ນເມືອງ, ດັ້ງເດີມ, ສືບທອດ.
  2. **ປະເພດກາງ:** ແມ່ນຫຼັກຖານການກ່າວອ້າງໃຊ້ປິ່ນປົວແບບພື້ນເມືອງ, ດັ້ງເດີມ, ສືບທອດ ໃນການບັນເທົາອາການ ຫຼື ປິ່ນປົວພະຍາດ ຫຼື ຕາມເງື່ອນໄຂທາງການແພດ ໂດຍອີງຕາມຫຼັກຖານຂອງຢາ ພື້ນເມືອງ (ຍົກເວັ້ນພະຍາດຕ່າງໆ ທີ່ຫ້າມໃຊ້).
  3. **ປະເພດສູງ:** ແມ່ນຫຼັກຖານການກ່າວອ້າງໃຊ້ເພື່ອປິ່ນປົວ ທີ່ໄດ້ກຳນົດ ຢ່າງມີວິທະຍາສາດ ເພື່ອບັນເທົາອາການ ຫຼື ປິ່ນປົວພະຍາດ, ຄວາມຜິດປົກກະຕິ ຫຼື ຕາມເງື່ອນໄຂທາງດ້ານການແພດ ທີ່ໄດ້ພິສູດໂດຍຫຼັກຖານທາງວິທະຍາສາດທີ່ຢັ້ງຢືນຢາພື້ນເມືອງເຂົ້າໃນຫຼັກຖານການນຳໃຊ້ທີ່ໄດ້ ມີການພິສູດທາງດ້ານວິທະຍາສາດ.
17. **ເຈົ້າຂອງທະບຽນຜະລິດຕະພັນ:** ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນ ທີ່ ຜະລິດ, ປຸງແຕ່ງ, ນຳເຂົ້າ-ສົ່ງອອກ, ຈຳໜ່າຍ ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ.
18. **ບໍລິສັດການຢາ ຂາອອກ-ຂາເຂົ້າ:** ໝາຍເຖິງ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ທີ່ ນຳເຂົ້າ, ສົ່ງອອກ ແລະ ຈຳໜ່າຍຢາພື້ນເມືອງເຊິ່ງໄດ້ ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ.
19. **ໂຮງງານຜະລິດຢາ:** ໝາຍເຖິງ ສະຖານທີ່ຜະລິດຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ມີ ເງື່ອນໄຂ ຕາມຂັ້ນຕອນການຜະລິດຢ່າງໜ້ອຍ ໜຶ່ງຂັ້ນຕອນ ຂອງການຜະລິດ ຈົນເຖິງຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບ ທີ່ສອດຄ່ອງຕາມມາດຕະຖານການຜະລິດທີ່ດີ ລວມທັງ ມາດຕະຖານອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ວາງອອກ.
20. **ຫ້ອງປຸງແຕ່ງ:** ໝາຍເຖິງ ສະຖານທີ່ ພື້ນຖານການປຸງແຕ່ງຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ມີ ເງື່ອນໄຂ ຕາມຂັ້ນຕອນຢ່າງໜ້ອຍ ໜຶ່ງຂັ້ນຕອນ ຂອງການປຸງແຕ່ງ ຈົນເຖິງຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບ ທີ່ສອດຄ່ອງຕາມມາດຕະຖານການປະຕິບັດທີ່ດີ ລວມທັງ ມາດຕະຖານອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ວາງອອກ.
21. **ຕົວແທນຈຳໜ່າຍ:** ໝາຍເຖິງ ບໍລິສັດທີ່ມີສິດໃນການດຳເນີນການຈໍລະຈອນຈຳໜ່າຍຢາ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການມອບໝາຍ ຈາກ ໂຮງງານຜູ້ຜະລິດ, ປຸງແຕ່ງ ແລະ ບໍລິສັດທີ່ນຳເຂົ້າຫຼັງຈາກຂັ້ນທະບຽນ ໂດຍມອບໝາຍຢ່າງເປັນລາຍລັກອັກສອນໃນການຮັບເພື່ອນຳໄປຈຳໜ່າຍ ດ້ວຍຄວາມຮັບຜິດຊອບ ດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງຜະລິດຕະພັນເທົ່າທຽມກັບໂຮງງານ, ບໍລິສັດ ທີ່ມອບໝາຍໃຫ້ເປັນຕົວແທນ.

ມາດຕາ 3 ຂອບເຂດການນຳໃຊ້

ຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ ນຳໃຊ້ສຳລັບບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ, ການຈັດຕັ້ງທີ່ຄຸ້ມຄອງ ຫຼື ຜູ້ທີ່ດຳເນີນທຸລະກິດການຜະ ລິດ, ປຸງແຕ່ງ, ນຳເຂົ້າ-ສົ່ງອອກ, ເກັບຮັກສາ ແລະ ຈໍລະຈອນຈຳໜ່າຍ ຢາພື້ນເມືອງ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ.

ໝວດທີ II

ຫຼັກການຂອງການຂຶ້ນທະບຽນ

ມາດຕາ 4 ຫຼັກການຂອງການຂຶ້ນທະບຽນຢາພື້ນເມືອງ

ຫຼັກການລວມຂອງການຂຶ້ນທະບຽນຢາພື້ນເມືອງ ແມ່ນໃຫ້ສອດຄ່ອງຕາມນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດດ້ານຢາ, ສອດ ຄ່ອງຕາມທິດທາງຂອງວຽກງານການບໍລິການສາທາລະນະສຸກ, ສົ່ງເສີມການໃຊ້ຢາພື້ນເມືອງ ສົມທົບກັບຢາຫຼວງ, ສອດຄ່ອງຕາມກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍຢາ ແລະ ຜະລິດຕະພັນການແພດ, ດຳລັດວ່າດ້ວຍຊັບພະຍາກອນທີ່ເປັນຢາ, ບັນຊີພິດ, ຕົ້ນໄມ້, ສັດທີ່ເປັນຢາ, ບັນຊີຈັດລະດັບຄວາມສ່ຽງ ທີ່ ກຳນົດໂດຍ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ແລະ ບັນຊີພິດຕ້ອງຫ້າມ ທີ່ທາງການໄດ້ກຳນົດອອກ.

ມາດຕາ 5 ການຂຶ້ນທະບຽນຢາພື້ນເມືອງ

1. ການຂຶ້ນທະບຽນຢາພື້ນເມືອງ ຕ້ອງແຈ້ງຊື່ ແລະ ສຸດຕຳລາ ຈາກຜູ້ຜະລິດ, ປຸງແຕ່ງ ແລະ ຜູ້ນຳເຂົ້າ ຢ່າງເປັນລາຍລັກອັກສອນ ເຊິ່ງໝາຍເຖິງ ການສະແດງລາຍການຂອງວັດຖຸດິບ ທີ່ໃຊ້ເປັນສ່ວນປະກອບຂອງຢາ, ພ້ອມທັງລະບຸຮູບແບບ, ນ້ຳໜັກ, ຫົວໜ່ວຍມັດຫໍ່ ແລະ ປະລິມານຂອງການບັນຈຸ ຂອງແຕ່ລະລາຍການຢ່າງຈະແຈ້ງ;
2. ການຂຶ້ນທະບຽນ ຕ້ອງອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ ເຊິ່ງສາມາດຄວບຄຸມໄດ້ໃນຂັ້ນຕອນຂອງການຜະລິດ, ປຸງແຕ່ງ, ການແບ່ງບັນຈຸ ພາຍໃນປະເທດ ຫຼື ນຳເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດ ແລະ ການຈໍລະຈອນແຈກຢາຍໃຫ້ມີຄວາມປອດໄພ, ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຄຸນນະພາບ ມາດຕະຖານໃນການປິ່ນປົວພະຍາດ;
3. ຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ຈະຈຳໜ່າຍຢູ່ໃນ ສ ປ ປ ລາວ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການຂຶ້ນທະບຽນ ຢູ່ ກົມອາ ຫານ ແລະ ຢາ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ.

ມາດຕາ 6 ການຍົກເວັ້ນ ຂຶ້ນທະບຽນຢາພື້ນເມືອງ

ຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ຍົກເວັ້ນ ຂຶ້ນທະບຽນ ແມ່ນ ມີຈຸດປະສົງ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ຜະລິດ, ນຳເຂົ້າ ເພື່ອການສຶກສາວິໄຈ, ວິເຄາະ, ຄົ້ນຄວ້າ;
- ຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ຜະລິດ, ນຳເຂົ້າ ເພື່ອວາງສະແດງ ຫຼື ການບໍລິຈາກ ຫຼື ເປັນຕົວຢ່າງເພື່ອຂໍຂຶ້ນທະບຽນ;
- ວັດຖຸດິບທີ່ໃຊ້ເປັນສ່ວນປະສົມ ເພື່ອປະກອບເຂົ້າໃນການຜະລິດຢາພື້ນເມືອງ;
- ຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ຜະລິດ, ປຸງແຕ່ງ ແລະ ນຳເຂົ້າ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປິ່ນປົວສະເພາະ ບຸກຄົນ ແລະ ທາງການທຸດຕາມການແນະນຳຂອງແພດ;
- ຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ຜະລິດ ຫຼື ນຳເຂົ້າ ເພື່ອນຳໃຊ້ສຸກເສີນໃນກໍລະນີມີການລະບາດຂອງພະຍາດແຕ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບຮູ້ຈາກອົງການຄຸ້ມຄອງຢາ ຂອງປະເທດຜູ້ຜະລິດ ຫຼື ສົ່ງອອກ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຜ່ານການຮັບອະນຸຍາດ ຈາກ ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ.

ມາດຕາ 7 ຜູ້ມີສິດຂໍຂຶ້ນທະບຽນ

ຜູ້ມີສິດຂໍຂຶ້ນທະບຽນ ແມ່ນ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ທີ່ດຳເນີນທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບ ການຜະລິດ, ປຸງແຕ່ງ ແລະ ບໍລິສັດການຢາ ຂາອອກ-ຂາເຂົ້າ ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ດ້ານຢາພື້ນເມືອງ. ການຍື່ນເອກະສານຂຶ້ນທະບຽນ ສາມາດຍື່ນເອກະສານຄຳຮ້ອງໂດຍກົງ ຢູ່ ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ຫຼື ຍື່ນຜ່ານລະບົບອີເລັກໂທນິກ.

ໝວດທີ III

ຂັ້ນຕອນການປະກອບເອກະສານ ແລະ ຫຼັກການພິຈາລະນາການຂຶ້ນທະບຽນ

ມາດຕາ 8 ຂັ້ນຕອນການປະກອບເອກະສານ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ທີ່ມີຈຸດປະສົງການຂຶ້ນທະບຽນ ຢາພື້ນເມືອງ ຕ້ອງຍື່ນຄໍາຮ້ອງຂໍຂຶ້ນທະບຽນ, ເຊິ່ງມີ 03 ຂັ້ນຕອນ ຄື:

ຂັ້ນຕອນ 1 ຢາພື້ນເມືອງ ຜະລິດ, ປຸງແຕ່ງພາຍໃນ ແມ່ນການຍື່ນຄໍາຮ້ອງຂໍຜະລິດຢາຕົວຢ່າງ ຈາກ ໂຮງງານ ຜູ້ຜະລິດ, ຫ້ອງປຸງແຕ່ງຢາພື້ນເມືອງ ຕ້ອງໄດ້ຍື່ນຄໍາຮ້ອງຂໍຜະລິດ ຢາຕົວຢ່າງ ຕາມແບບ ຟອມ1 (ຜຢພມ1) ແລະ ປະກອບມີເອກະສານຄັດຕິດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

1. ໃບສະເໜີຈາກເຈົ້າຂອງຜະລິດຕະພັນ ຈຳນວນ 02 ສະບັບ
2. ແບບຟອມ(ຜຢພມ1) (ຂໍ້ມູນລາຍລະອຽດມີໃນແບບຟອມ) ຈຳນວນ 01 ສະບັບ
3. ກັບ, ກ່ອງ, ສະຫຼາກ ທຸກຂະໜາດບັນຈຸ ຈຳນວນ 02 ຊຸດ

ໝາຍເຫດ: ລາຍການຂອງເອກະສານທີ່ຮຽກຮ້ອງອາດມີການປ່ຽນແປງເປັນແຕ່ລະໄລຍະ.

ຢາພື້ນເມືອງນໍາເຂົ້າ ແມ່ນການຍື່ນຄໍາຮ້ອງຂໍພິຈາລະນາການຂຶ້ນທະບຽນ ຕາມແບບ ຟອມ 1 ຫຼື (F1) ແລະ ປະກອບມີເອກະສານຄັດຕິດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

1. ໃບສະເໜີຈາກເຈົ້າຂອງຜະລິດຕະພັນ ຈຳນວນ 02 ສະບັບ
2. ແບບຟອມ (F1) (ຂໍ້ມູນລາຍລະອຽດມີໃນແບບຟອມ) ຈຳນວນ 01 ສະບັບ
3. ກັບ, ກ່ອງ, ສະຫຼາກ ທຸກຂະໜາດບັນຈຸ ຈຳນວນ 02 ຊຸດ
4. ເອກະສານກຳກັບຢາ (ພາສາລາວ/ອັງກິດ) ຈຳນວນ 02 ຊຸດ

ໝາຍເຫດ: ລາຍການຂອງເອກະສານທີ່ຮຽກຮ້ອງອາດມີການປ່ຽນແປງເປັນແຕ່ລະໄລຍະ.

ຂັ້ນຕອນ 2 ພາຍຫຼັງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຟອມ 1 ແລ້ວ ຕ້ອງໄດ້ຍື່ນ ຄໍາຮ້ອງຂໍຂຶ້ນທະບຽນ ຕາມເອກະສານຟອມ 2 (ພນຢພມ2) ສໍາລັບຢາພື້ນ ເມືອງພາຍໃນ ແລະ (F2) ສໍາລັບຢາພື້ນເມືອງນໍາເຂົ້າ ແລະ ປະກອບມີເອກະສານ ຄັດຕິດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

1. ໃບສະເໜີຈາກເຈົ້າຂອງຜະລິດຕະພັນ ຈຳນວນ 02 ສະບັບ
2. ແຈ້ງການອະນຸຍາດຍື່ນຟອມ 2 ຈາກກົມອາຫານ ແລະ ຢາ ຈຳນວນ 01 ສະບັບ
3. ແບບຟອມ (ພນຢພມ2) ຫຼື (F2) (ຂໍ້ມູນລາຍລະອຽດມີໃນແບບຟອມ) ຈຳນວນ 01 ສະບັບ
4. ຕົວແບບຢາ ເພື່ອກວດກາ ແລະ ຕິດຕາມ ຄຸນນະພາບ ຂອງທຸກຂະໜາດບັນຈຸ (ຊຸດຜະລິດໃຫ້ກິ່ງກັບ ໃບວິໄຈ)

ໝາຍເຫດ: ລາຍການຂອງເອກະສານທີ່ຮຽກຮ້ອງອາດມີການປ່ຽນແປງເປັນແຕ່ລະໄລຍະ.

ຂັ້ນຕອນ 3 ຍື່ນຄໍາຮ້ອງ ຂໍຕໍ່ທະບຽນ ສໍາລັບຢາພື້ນ ເມືອງພາຍໃນ ຕາມ ແບບຟອມ 3 (ພນຢພມ3) ແລະ (F3) ສໍາລັບຢາພື້ນເມືອງນໍາເຂົ້າ ແລະ ປະກອບມີເອກະສານຄັດຕິດ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

1. ໃບສະເໜີຈາກເຈົ້າຂອງຜະລິດຕະພັນ ຈຳນວນ 02 ສະບັບ
2. ແບບຟອມ (ພນຢພມ3) ຫຼື (F3) (ລາຍລະອຽດຕາມແບບຟອມ) ຈຳນວນ 01 ສະບັບ
3. ຕົວແບບຢາ ເພື່ອກວດກາ ແລະ ຕິດຕາມ ຄຸນນະພາບ ຂອງທຸກຂະໜາດບັນຈຸ (ຊຸດຜະລິດ ໃຫ້ກິ່ງກັບ ໃບວິໄຈ)

ໝາຍເຫດ: ລາຍການຂອງເອກະສານທີ່ຮຽກຮ້ອງອາດມີການປ່ຽນແປງເປັນແຕ່ລະໄລຍະ.

ມາດຕາ 9 ຫຼັກການພິຈາລະນາການຂຶ້ນທະບຽນ:

1. ຄຳຮ້ອງຂຶ້ນທະບຽນຢາພື້ນເມືອງ ຈະໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາກໍ່ຕໍ່ເມື່ອໄດ້ປະຕິບັດຕາມມາດຕາ 8 ຢ່າງຄົບຖ້ວນ.
2. ລາຍການທີ່ຖືວ່າເປັນຢາໃໝ່ ທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນມາດຕາ 3; ຂໍ້ 3. ຕ້ອງໄດ້ປະກອບເອກະສານທີ່ ຍັງຍືນ ເຖິງຄວາມປອດໄພ ແລະ ປະສິດທິຜົນ ໂດຍຄັດຕິດຂໍ້ມູນ ຂອງການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າທາງດ້ານວິທະຍາ ສາດ ຢ່າງຄົບຖ້ວນ.
3. ການຂຶ້ນທະບຽນຢາພື້ນເມືອງ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ຜ່ານການຄົ້ນຄວ້າຈາກຄະນະກຳມະການຂຶ້ນທະບຽນຢາ ທີ່ໄດ້ຖືກແຕ່ງຕັ້ງ ຈາກ ທ່ານ ລັດຖະມົນຕີກະຊວງສາທາລະນະສຸກ.
4. ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ແມ່ນອົງການທີ່ມີສິດອຳນາດອອກໃບທະບຽນຢາພື້ນ ເມືອງ.
5. ຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸມັດຂຶ້ນທະບຽນແລ້ວ ຈະໄດ້ອອກເລກທະບຽນຢາພື້ນເມືອງ ແລະ ໃບຢັ້ງຢືນໃຫ້, ຈາກນັ້ນ ຜູ້ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈຶ່ງມີສິດຜະລິດ, ປຸງແຕ່ງ ແລະ ນຳເຂົ້າໄດ້.
6. ການກຳນົດເວລາໃນຂັ້ນຕອນຂອງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພິຈາລະນາກ່ອນການຂຶ້ນທະບຽນຢາພື້ນເມືອງ ແມ່ນໄດ້ຈັດຕາມການແບ່ງປະເພດຂອງຢາພື້ນເມືອງ ດັ່ງນີ້:
  1. ຂັ້ນຕອນ 1: ກຳນົດເວລາ 40 ວັນ ຄື: 30 ວັນລັດຖະການ ສຳລັບຢາພື້ນເມືອງແບບດັ້ງເດີມ ແລະ 40 ວັນ ລັດຖະການ ສຳລັບ ຢາພື້ນເມືອງທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ (ຢາພື້ນເມືອງໃໝ່).
  2. ຂັ້ນຕອນ 2: ກຳນົດເວລາ 80 ວັນ ຄື: 50 ວັນລັດຖະການ ສຳລັບຢາພື້ນເມືອງແບບດັ້ງເດີມ ແລະ 80 ວັນ ລັດຖະການ ສຳລັບ ຢາພື້ນເມືອງທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ (ຢາພື້ນເມືອງໃໝ່).
  3. ຂັ້ນຕອນ 3: ກຳນົດເວລາ 40 ວັນ ຄື: 30 ວັນລັດຖະການ ສຳລັບຢາພື້ນເມືອງແບບດັ້ງເດີມ ແລະ 40 ວັນ ລັດຖະການ ສຳລັບ ຢາພື້ນເມືອງທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ (ຢາພື້ນເມືອງໃໝ່).
7. ພາຍຫຼັງ ແຈ້ງໃຫ້ຍື່ນເອກະສານຕາມຂັ້ນຕອນ 2 ແລ້ວ ແມ່ນໃຫ້ຍື່ນບໍ່ໃຫ້ກາຍໄລຍະເວລາ 3 ເດືອນ, ກໍລະນີກາຍໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດແມ່ນຈະໄດ້ຮັບເອກະສານ ແລະ ເກັບຄ່າທຳນຽມຕາມຂັ້ນຕອນ 1 ຄືນ.
8. ການຍື່ນເອກະສານຕໍ່ທະບຽນຕາມຂັ້ນຕອນ 3 ແມ່ນໃຫ້ຍື່ນກ່ອນທະບຽນໝົດອາຍຸ 3 ເດືອນ, ກໍລະນີກາຍວັນໝົດອາຍຸທະບຽນ ແມ່ນຈະໄດ້ຮັບເອກະສານ ແລະ ເກັບຄ່າທຳນຽມ ຕາມຂັ້ນຕອນ 2 ຄືນ.

ມາດຕາ 10 ການປະຕິເສດ ການຂຶ້ນທະບຽນ

1. ເອກະສານບໍ່ຄົບຖ້ວນຕາມທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນແບບຟອມ ຜຢພມ 1, ພນຢພມ 2, ພນຢພມ 3, F1 ແລະ F2 ແລະ F3;
2. ຜະລິດຕະພັນຢາພື້ນເມືອງທີ່ຂຶ້ນທະບຽນບໍ່ໄປຕາມທີ່ແຈ້ງໄວ້;
3. ຢາພື້ນເມືອງທີ່ຂຶ້ນທະບຽນຕຳລາຢາເປັນ ຢາພື້ນເມືອງທີ່ຖືກລົບລ້າງ ຫຼື ຖອນໃບທະບຽນ;
4. ຢາພື້ນເມືອງທີ່ຂຶ້ນທະບຽນຕຳລາຢາທີ່ມີສ່ວນປະກອບບໍ່ສອດຄ່ອງຕາມຫຼັກວິຊາການ, ມີສັບພະຄຸນໂອ້ອວດ ບໍ່ໜ້າເຊື່ອຖື ຫຼື ອາດບໍ່ປອດໄພຕໍ່ຜູ້ນຳໃຊ້;
5. ຢາພື້ນເມືອງທີ່ຂຶ້ນທະບຽນຕຳລາຢາ ໃສ່ຊື່ໄປໃນທາງບໍ່ສຸພາບ, ບໍ່ເໝາະສົມຕໍ່ວັດທະນາທຳອັນດີງາມຂອງຊາດ ຫຼື ອານາຈານ ໃຫ້ເຂົ້າໃຈຜິດຈາກຄວາມຈິງ;
6. ຢາພື້ນເມືອງທີ່ມີສ່ວນປະກອບຂອງ ພິດ, ຕົ້ນໄມ້, ສັດ, ແຮ່ທາດ ແລະ ເຄມິຕ້ອງຫ້າມ ໂດຍອີງໃສ່ ບັນຊີ ຕ້ອງຫ້າມ ຂອງ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ແລະ ບັນຊີພິດຕ້ອງຫ້າມ ຂອງ ອາຊຽນ ແລະ ສາກົນ;
7. ຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ມີລັກສະນະຮຽນແບບ ທາງດ້ານການຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ຊື່ການຄ້າ ຂອງຢາພື້ນເມືອງທີ່ໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ຂຶ້ນທະບຽນມາກ່ອນແລ້ວ.

ມາດຕາ 11 ການຖອນທະບຽນຢາພື້ນເມືອງ

ຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ໄດ້ຮັບການຂຶ້ນທະບຽນແລ້ວ ຈະສາມາດຖືກຖອນທະບຽນຜະລິດຕະພັນ ໃນກໍລະນີດັ່ງນີ້:

1. ຢາພື້ນເມືອງໄດ້ປ່ຽນໄປເປັນວັດຖຸປະສົງອື່ນ ເຊັ່ນ: ການນໍາໃຊ້ໄປໃນທາງເຄື່ອງສໍາອາງ, ຢາເສບຕິດໃຫ້ໂທດ, ຢາອອກລິດຕໍ່ຈິດປະສາດ ຫຼື ອາຫານ;
2. ການໂຄສະນາຜະລິດຕະພັນຢາພື້ນເມືອງທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງຕາມລະບຽບຫຼັກການ ວິທີການ ແລະ ເງື່ອນໄຂທີ່ວາງອອກ;
3. ຜະລິດຕະພັນຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ບໍ່ມີສ່ວນປະກອບ ແລະ ສັບພະຄຸນ ຕາມທີ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນຕໍາລາຢາໄວ້ ຫຼື ເປັນຢາພື້ນເມືອງ ປອມ ຫຼື ຮຽນແບບ ຈາກຕໍາລາມາດຕະຖານ;
4. ຂາດຈັນຍາບັນ, ຫຼັກການທາງດ້ານວິຊາການ;
5. ບໍ່ປະຕິບັດການແກ້ໄຂຂໍ້ບົກຜ່ອງ ແລະ ບໍ່ດໍາເນີນການຕິດຕາມຄວາມປອດໄພພາຍຫຼັງການຈໍາໜ່າຍ ທີ່ພົວພັນເຖິງດ້ານ ປະສິດທິພາບ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງຜະລິດຕະພັນ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ຜູ້ບໍລິໂພກ;
6. ບໍລິສັດຜູ້ທີ່ເປັນເຈົ້າຂອງຜະລິດຕະພັນ (ຜູ້ຜະລິດ) ປະກາດລົບລ້າງ / ຖືກສັ່ງປິດກິດຈະການ;
7. ມີຂໍ້ມູນແຈ້ງເຕືອນຈາກພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບ ຄວາມບໍ່ປອດໄພ ຕໍ່ຜູ້ຊົມໃຊ້.

ມາດຕາ 12 ສະຫຼາກ

ການກໍານົດເນື້ອໃນຂອງສະຫຼາກ ໃນພາສະນະບັນຈຸ ໝາຍເຖິງຂໍ້ມູນທັງໝົດ ທີ່ໃສ່ໃນພາສະນະ ບັນຈຸທຸກຂະໜາດ ເຊັ່ນ: ແຜງ, ຂວດ, ຖົງ, ຫຼອດ ຫຼື ວັດຖຸ ອື່ນໆ ແມ່ນມີເນື້ອໃນດັ່ງນີ້:

- ຊື່ຜະລິດຕະພັນ ຫຼື ຊື່ການຄ້າ ທີ່ເໝາະສົມ
- ຮູບແບບຂອງຜະລິດຕະພັນ
- ຊື່ ແລະ ຄວາມແຮງຂອງສ່ວນປະກອບທີ່ອອກລິດ
- ຂໍ້ແນະນໍາການນໍາໃຊ້
- ຂໍ້ບັງໃຊ້ ຫຼື ຈຸດປະສົງຂອງການນໍາໃຊ້
- ເງື່ອນໄຂການເກັບຮັກສາ
- ເລກທະບຽນ ຂອງປະເທດຜູ້ຜະລິດ
- ຊື່ ແລະ ທີ່ຢູ່ຂອງຜູ້ຜະລິດ
- ຊື່ ແລະ ທີ່ຢູ່ ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດການຈໍາໜ່າຍ/ຜູ້ນໍາເຂົ້າ
- ຄໍາເຕືອນ (ຖ້າມີ)
- ຂະໜາດບັນຈຸ
- ຂໍ້ແນະນໍາພິເສດ
- ຊຸດ ຫຼື ເລກທີຊຸດຜະລິດ
- ວັນທີຜະລິດ ແລະ ວັນໝົດອາຍຸ ຫຼື ວັນໝົດອາຍຸຢ່າງດຽວ

ສະຫຼາກນ້ອຍ ຕ້ອງໄດ້ແຈ້ງຢ່າງໜ້ອຍປະກອບມີ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ຊື່ຜະລິດຕະພັນ ແລະ ຊື່ການຄ້າ ທີ່ເໝາະສົມ
- ຊື່ ແລະ ປະລິມານຂອງສ່ວນປະກອບທີ່ອອກລິດ
- ເລກທະບຽນ ຂອງປະເທດຜູ້ຜະລິດ
- ຊຸດ ຫຼື ເລກທີຊຸດຜະລິດ
- ວັນຜະລິດ ແລະ ໝົດອາຍຸ ຫຼື ໝົດອາຍຸແຕ່ຢ່າງດຽວ

ສະຫຼາກຂອງແຜງ / ແຜ່ນຫຸ້ມຫໍ່ ຕ້ອງໄດ້ແຈ້ງຢ່າງໜ້ອຍປະກອບມີ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ຊື່ຜະລິດຕະພັນ ແລະ ຊື່ການຄ້າ ທີ່ເໝາະສົມ
  - ເລກທະບຽນ ຂອງປະເທດຜູ້ຜະລິດ
  - ຊຸດ ຫຼື ເລກທິຊຸດຜະລິດ
  - ວັນທີຜະລິດ ແລະ ວັນໝົດອາຍຸ ຫຼື ວັນໝົດອາຍຸຢ່າງດຽວ
- ຂໍ້ມູນຂອງສະຫຼາກ ຄວນເປັນພາສາລາວ ແລະ ພາສາອັງກິດ ຫຼື ພາສາລາວ ແລະ ພາສາຂອງປະເທດຜູ້ຜະລິດ, ຂຽນຢ່າງຊັດເຈນ ແລະ ເຂົ້າໃຈງ່າຍ.
1. ຢາພື້ນເມືອງ ຕ້ອງບໍ່ອະທິບາຍ ຫຼື ນຳສະເໜີໃນສະຫຼາກໃດໜຶ່ງ ຫຼື ການຕິດສະຫຼາກໃດໆ ໂດຍມີຄຳເວົ້າ, ຮູບພາບ ຫຼື ອຸປະກອນອື່ນໆ ທີ່ອ້າງເຖິງ ຫຼື ແນະນຳ ໂດຍກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ ໃນລັກສະນະທີ່ຫຼອກລວງໃຫ້ເຂົ້າໃຈຜິດ ຫຼື ຊວນເຊື່ອທີ່ຈະສ້າງຄວາມປະທັບໃຈທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງກັບລັກສະນະຂອງ ຜະລິດຕະພັນ ບໍ່ວ່າດ້ານໃດກໍ່ຕາມ.

ມາດຕາ 13 ລະຫັດເລກທະບຽນ ຢາພື້ນເມືອງ

1. ຜະລິດຕະພັນຢາພື້ນເມືອງທີ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນແລ້ວ ຕ້ອງມີເຄື່ອງໝາຍ ດັ່ງນີ້:
  - ຢາພື້ນເມືອງທີ່ຜະລິດພາຍໃນປະເທດ ມີເຄື່ອງໝາຍ XX (ເດືອນ) TL XXXX (ຕົວເລກ) / ປີ
  - ຢາພື້ນເມືອງນຳເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດ ມີເຄື່ອງໝາຍ XX (ເດືອນ) TI XXXX (ຕົວເລກ) / ປີ
2. ສຳລັບຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດອອກເລກທະບຽນແລ້ວນັ້ນ ເຈົ້າຂອງຜະລິດຕະພັນເຊັ່ນ: ຜູ້ຜະລິດ ປຸງແຕ່ງ, ຜູ້ນຳເຂົ້າ ຕ້ອງໄດ້ພິມເລກທະບຽນທີ່ໄດ້ຮັບໃສ່ໃນສະຫຼາກ ຂອງ ພາສະນະບັນຈຸຫຸ້ມຫໍ່ ຫຼື ສະຕິກເກີເປັນຕົ້ນ.
3. ສຳລັບຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ນຳເຂົ້າມາຂຶ້ນທະບຽນ ຖ້າບໍ່ມີເງື່ອນໄຂພິມເນື້ອໃນທີ່ຈຳເປັນໃສ່ໃນສະຫຼາກເປັນພາສາລາວ, ບໍລິສັດ ທີ່ຮັບຜິດຊອບການນຳເຂົ້າ ຕ້ອງປະກອບເອກະສານກຳກັບຢາ (ຝອຍຢາ) ເປັນພາສາລາວໃສ່ໃນກັບກ່ອງ ທຸກຂະໜາດບັນຈຸ ກ່ອນການນຳໄປຈຳໜ່າຍ.

ມາດຕາ 14 ການປ່ຽນແປງຫຼັງການຂຶ້ນທະບຽນ:

ການປ່ຽນແປງ ພາຍຫຼັງການຂຶ້ນທະບຽນແລ້ວ ຈະຮັບພິຈາລະນາຕໍ່ການສະເໜີບິນພື້ນຖານເງື່ອນໄຂຂອງການປ່ຽນແປງທີ່ໄດ້ກຳນົດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

1. ການປ່ຽນແປງບາງສ່ວນແບບເລັກນ້ອຍ “(Minor Variation)” ໝາຍເຖິງ ການປ່ຽນແປງບາງຢ່າງຂອງຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນແລ້ວ, ເຊິ່ງເປັນການປ່ຽນແປງທີ່ບໍ່ກະທົບເຖິງບັນຫາດ້ານຄຸນນະ ພາບ ຂອງຜະລິດຕະພັນນັ້ນ ເຊັ່ນ: ການປັບປ່ຽນລັກສະນະ, ເນື້ອໃນເອກະສານການຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ອື່ນໆ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບຮູ້ ແລະ ອະນຸມັດຈາກເຈົ້າໜ້າທີ່ຄຸ້ມຄອງດ້ານຢາຂອງປະເທດດັ່ງກ່າວ;
2. ການປ່ຽນແປງສ່ວນທີ່ສຳຄັນ “(Major Variation)” ໝາຍເຖິງ ການປ່ຽນແປງຈຸດສຳຄັນໃດໜຶ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນແລ້ວ ເຊິ່ງເປັນການປ່ຽນແປງທີ່ກະທົບເຖິງບັນຫາດ້ານຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນນັ້ນ ເຊັ່ນ: ການປັບປ່ຽນສູດຕຳລາ, ການປ່ຽນແປງເຕັກນິກການຜະລິດບາງຂອດ, ປ່ຽນແປງເຕັກນິກການກວດກາວິໄຈຄຸນນະພາບ, ການສຶກສາດ້ານອາຍຸ, ການປ່ຽນສະຖານທີ່ການຜະລິດ ແລະ ອື່ນໆ, ໃນກໍລະນີຜະລິດຕະພັນນຳເຂົ້າ ຕ້ອງມີຫຼັກຖານຢັ້ງຢືນເຖິງການປ່ຽນແປງທີ່ຮັບການອະນຸມັດຈາກເຈົ້າໜ້າທີ່ຄຸ້ມຄອງ ດ້ານຢາ ຂອງປະເທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 15 ຈຳນວນຢາຕົວຢ່າງທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຜະລິດເພື່ອຂໍ້ຂັ້ນທະບຽນ

ຢາຕົວຢ່າງທີ່ຜະລິດເພື່ອກຽມຂໍ້ຂັ້ນທະບຽນ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດການຜະລິດຕົວຢ່າງ, ໃນຊຸດຜະລິດໜຶ່ງ ຕໍ່າສຸດທີ່ ໂຮງງານ, ຫ້ອງປຸງແຕ່ງ ສາມາດຜະລິດໄດ້.

ມາດຕາ 16 ຈຳນວນຢາຕົວຢ່າງທີ່ນຳມາຂໍ້ຂັ້ນທະບຽນ

ຈຳນວນຢາຕົວຢ່າງທີ່ນຳມາຂໍ້ຂັ້ນທະບຽນແມ່ນກຳນົດ ຕາມເຕັກນິກຂອງການເກັບຕົວຢ່າງເພື່ອການກວດກາວິໄຈ ຫຼື ຕາມຮູບແບບຂອງທຸກຂະໜາດບັນຈຸ ທີ່ນຳມາຂໍ້ຂັ້ນທະບຽນ.

ມາດຕາ 17 ການຮັບຄຳຮ້ອງຂໍ້ຂັ້ນທະບຽນຢາພື້ນເມືອງ

1. ການຮັບຄຳຮ້ອງຂໍ້ຂັ້ນທະບຽນ ຢາພື້ນເມືອງ ຂັ້ນຕອນ 1, 2 ແລະ 3 (ຍື່ນຟອມ1, 2 ແລະ 3) ແມ່ນປະຕິບັດ ການຮັບເອກະສານທຸກໆວັນລັດຖະການ;
2. ແບບຟອມຄຳຮ້ອງຕ້ອງແມ່ນສະບັບຕົ້ນ ທີ່ມີກາຈຳສິດແດງ ເຊິ່ງ ມີຈຳໜ່າຍ ຢູ່ ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ ຫຼື ດາວ ໂຫຼດ ເອົາແບບຟອມຄຳຮ້ອງໄດ້ ຢູ່ ເວັບໄຊສ໌ ຂອງ ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ;
3. ສ່ວນເອກະສານອື່ນໆທີ່ຕິດຄັດນັ້ນ ຖ້າແມ່ນສະບັບສຳເນົາ ກໍ່ຕ້ອງໄດ້ເຊັນຢັ້ງຢືນ ພ້ອມມີກາຈຳສຳເນົາຢ່າງ ຖືກຕ້ອງຕາມສະບັບເດີມຈາກບໍລິສັດ, ໂຮງງານ, ຫ້ອງປຸງແຕ່ງ.

ມາດຕາ 18 ສິດຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບທະບຽນ

1. ມີສິດນຳເຂົ້າ, ຜະລິດ, ປຸງແຕ່ງ ແຕ່ພຽງຜູ້ດຽວພາຍຫຼັງຂໍ້ຂັ້ນທະບຽນແລ້ວ;
2. ມີສິດຈຳໜ່າຍ, ມອບສິດຈຳໜ່າຍ ໃຫ້ບໍລິສັດການຢາ ຂາອອກ-ຂາເຂົ້າ, ບໍລິສັດຂາຍຍົກພາຍໃນ ເປັນຕົວແທນ ຈຳໜ່າຍຢາ ທີ່ໄດ້ຮັບຂໍ້ຂັ້ນທະບຽນແລ້ວ ບົນພື້ນຖານການເຫັນດີຂອງເຈົ້າຂອງຜະລິດຕະພັນ ແລະ ໄດ້ຮັບ ອະນຸຍາດຈາກ ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ ຢ່າງເປັນລາຍລັກອັກສອນ.

ໝວດທີ IV

ການລົບລ້າງ ແລະ ອາຍຸຂອງໃບຢັ້ງຢືນການຂໍ້ຂັ້ນທະບຽນ

ມາດຕາ 19 ການລົບລ້າງທະບຽນທີ່ໄດ້ຮັບການຂໍ້ຂັ້ນທະບຽນ

ຢາພື້ນເມືອງທີ່ໄດ້ ຂໍ້ຂັ້ນທະບຽນແລ້ວ ຈະຖືກລົບລ້າງ ໃນກໍລະນີ ຜະລິດຕະພັນນັ້ນເກີດມີ ລັກສະນະຢ່າງໃດຢ່າງໜຶ່ງ ດັ່ງນີ້:

1. ບໍ່ມີຄຸນປະໂຫຍດ, ບໍ່ສອດຄ່ອງຕາມມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ ຫຼື ບໍ່ມີທັງສອງຢ່າງຕາມທີ່ໄດ້ຂໍ້ຂັ້ນທະບຽນໄວ້;
2. ບໍ່ປອດໄພຕໍ່ຜູ້ຊົມໃຊ້ ທີ່ພົວພັນເຖິງຄຸນນະພາບຂອງເຈົ້າຂອງຜະລິດຕະພັນ ໂດຍມີຫຼັກຖານຈາກເຈົ້າ ໜ້າທີ່ ກວດກາ;
3. ບໍລິສັດຜູ້ທີ່ເປັນເຈົ້າຂອງຜະລິດຕະພັນ (ຜູ້ຜະລິດ) ປະກາດລົບລ້າງ / ຖືກສັ່ງປິດກິດຈະການ;
4. ເປັນຢາທີ່ມີສ່ວນປະກອບຂອງ ພືດ, ຕົ້ນໄມ້, ສັດ, ແຮ່ທາດ ແລະ ເຄມີ ຕ້ອງຫ້າມສຳລັບຢາພື້ນເມືອງ ໂດຍ ອີງໃສ່ຕາມການແຈ້ງຫ້າມຂອງອາຊຽນ;
5. ບໍ່ໄດ້ນຳເຂົ້າຕະຫຼອດອາຍຸຂອງໃບຢັ້ງຢືນຂໍ້ຂັ້ນທະບຽນ;
6. ຖ້າບໍ່ມາຕໍ່ທະບຽນພາຍຫຼັງທະບຽນໝົດອາຍຸພາຍຫຼັງ 1 ປີ.

ມາດຕາ 20 ອາຍຸໃບຢັ້ງຢືນການຂຶ້ນທະບຽນຜະລິດຕະພັນຢາພື້ນເມືອງ

ອາຍຸໃບທະບຽນຢາພື້ນເມືອງ ມີອາຍຸນຳໃຊ້ 05 ປີ ນັບແຕ່ມີລົງລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ. ເຈົ້າຂອງທະບຽນຕ້ອງໄດ້ຍື່ນຄຳຮ້ອງເພື່ອຂໍຕໍ່ທະບຽນນຳ ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ຕາມແບບຟອມ ທີ່ກຳນົດໃຫ້ (ພນຢພມ 3 ແລະ F 3) ພາຍໃນ 90 ວັນ ກ່ອນໝົດອາຍຸກຳນົດໃຊ້.

ໝວດທີ V

ວ່າດ້ວຍການເກັບຄ່າທຳນຽມ

ມາດຕາ 21 ການເກັບຄ່າທຳນຽມ, ຄ່າບໍລິການ ແລະ ການຈ່າຍຄ່າທຳນຽມຢາພື້ນເມືອງ

1. ການເກັບຄ່າທຳນຽມ ແລະ ຄ່າບໍລິການ

ເຈົ້າຂອງຜະລິດຕະພັນ ທີ່ຂຶ້ນທະບຽນ ຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍຄ່າທຳນຽມ ແລະ ຄ່າບໍລິການ ແຕ່ລະລາຍການ ດັ່ງນີ້:

- ຄ່າທຳນຽມຂຶ້ນ/ຕໍ່ທະບຽນຢາພື້ນເມືອງແບບໃໝ່ ພາຍໃນ 1.000.000 ກີບ/01ລາຍການ/ 05 ປີ;
- ຄ່າທຳນຽມຂຶ້ນ/ຕໍ່ທະບຽນຢາພື້ນເມືອງແບບດັ້ງເດີມ ພາຍໃນ 500.000 ກີບ/01ລາຍການ/ 05 ປີ;
- ຄ່າທຳນຽມຂຶ້ນ/ຕໍ່ທະບຽນຢາພື້ນເມືອງແບບໃໝ່ ນຳເຂົ້າ 2.500.000 ກີບ/01ລາຍການ/ 05 ປີ;
- ຄ່າທຳນຽມຂຶ້ນ/ຕໍ່ທະບຽນຢາພື້ນເມືອງແບບດັ້ງເດີມ ນຳເຂົ້າ 1.500.000 ກີບ/01ລາຍການ/ 05 ປີ;
- ຄ່າບໍລິການສຳລັບການຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາ 100.000 ກີບ/01ລາຍການ;
- ຄ່າບໍລິການກວດກາວິໄຈຄຸນນະພາບ ແມ່ນອີງໃສ່ຕາມການຄິດໄລ່ ຕົວຈິງ ຂອງໜ່ວຍງານວິໄຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກຳນົດອອກ;
- ຄ່າທຳນຽມດັດແກ້ໃບທະບຽນຢາພື້ນເມືອງ 50.000 ກີບ/01ຄັ້ງ
- ຄ່າພິຈາລະນາການປ່ຽນແປງຂໍ້ມູນພຽງເລັກນ້ອຍຫຼັງການຂຶ້ນທະບຽນ 100.000 ກີບ/01ຄັ້ງ
(Minor Variation)
- ຄ່າພິຈາລະນາການປ່ຽນແປງຂໍ້ມູນທີ່ສຳຄັນຫຼັງການຂຶ້ນທະບຽນ 300.000 ກີບ/01ຄັ້ງ
(Major Variation)

ຄ່າທຳນຽມ ແລະ ຄ່າບໍລິການຂ້າງເທິງນັ້ນ ແມ່ນອີງຕາມລັດຖະບັນຍັດການເກັບຄ່າທຳນຽມ ທີ່ມີການປັບປຸງໃນແຕ່ລະໄລຍະ.

2. ການຈ່າຍຄ່າທຳນຽມ ແລະ ຄ່າບໍລິການ

- ຈ່າຍຄ່າບໍລິການສຳລັບການຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາ ໃນເວລາ ຍື່ນຟອມ 1
- ຈ່າຍຄ່າທຳນຽມຂຶ້ນທະບຽນ ແມ່ນຈ່າຍ 100% ເວລາຍື່ນຟອມ 2
- ຈ່າຍຄ່າທຳນຽມຕໍ່ທະບຽນ ແມ່ນຈ່າຍ 100% ເວລາຍື່ນຟອມ 3, ພ້ອມດ້ວຍ ຈ່າຍຄ່າບໍລິການສຳລັບການຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາ ໃນເວລາດຽວກັນ.

ສະເພາະລາຍການຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ບໍ່ຖືກຮັບຮອງຂຶ້ນທະບຽນ ເຈົ້າຂອງຜະລິດຕະພັນ ແມ່ນບໍ່ສາມາດຖອນເອົາຄ່າທຳນຽມຄືນ.

ໝວດທີ VI

ຂໍ້ຫ້າມ

ມາດຕາ 22 ຂໍ້ຫ້າມສໍາລັບຜູ້ປະກອບການທຸລະກິດດ້ານຢາພື້ນເມືອງ

1. ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຜະລິດ, ປຸງແຕ່ງ, ນໍາເຂົ້າ ແລະ ຈໍາໜ່າຍຢາພື້ນເມືອງໂດຍ ບໍ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນ ຢູ່ ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ;
2. ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ປອມແປງສູດຕໍາລາ ຕາມຊື່ການຄ້າ ຫຼື ຊື່ວິທະຍາສາດ ຂອງ ຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ໄດ້ຮັບການຂຶ້ນທະບຽນໄວ້ແລ້ວ;
3. ປອມແປງເອກະສານ ແລະ ນໍາໃຊ້ເອກະສານປອມເພື່ອຍື່ນຂໍ້ຂຶ້ນທະບຽນ;
4. ຜະລິດ, ປຸງແຕ່ງ, ນໍາເຂົ້າ ແລະ ຈໍາໜ່າຍຢາພື້ນເມືອງທີ່ບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານ ແລະ ປະສົມສານຕ້ອງຫ້າມ ຕາມທີ່ພາຍໃນ ແລະ ສາກົນກໍານົດອອກ;
5. ຫ້າມໃຊ້ສິດແອບອ້າງ ແລະ ນາບຄູ່ພະນັກງານ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່;
6. ຫ້າມມີພຶດຕິກຳອື່ນທີ່ເປັນການລະເມີດຕໍ່ລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 23 ຂໍ້ຫ້າມສໍາລັບພະນັກງານ ອາຫານ ແລະ ຢາ

1. ຫ້າມປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂາດຄວາມຍຸຕິທໍາ, ລໍາອຽງ ແລະ ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ;
2. ຫ້າມກົດໝວ່ງທວງດຶງຂຶ້ນຕອນການຂຶ້ນທະບຽນ, ທວງເອົາສິນບິນ, ຮຽກຄ່າຕອບແທນ ສວຍໃຊ້ໜ້າທີ່ຕໍາແໜ່ງ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ທາງລັດຖະການ ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດສ່ວນຕົວ;
3. ຫ້າມປອມແປງເອກະສານ ແລະ ນໍາໃຊ້ເອກະສານປອມ ຫຼື ສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ເປັນຄວາມລັບຂອງບຸກຄົນ ແລະ ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດ;
4. ຫ້າມປົກປິດ, ສະໜັບສະໜູນ ຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ສົມຮູ້ຮວມຄິດກັບຜູ້ປະກອບການທຸລະກິດດ້ານຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ບໍ່ບັນລຸມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພ;
5. ຫ້າມມີພຶດຕິກຳອື່ນທີ່ເປັນການລະເມີດຕໍ່ລະບຽບກົດໝາຍ.

ໝວດທີ VII

ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ທີ່ມີຜົນງານ ແລະ ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ມາດຕາ 24 ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ທີ່ມີຜົນງານ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີຜົນງານດີເດັ່ນ ໃນການປະກອບສ່ວນເຄື່ອນໄຫວການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິ່ງເສີມໃຫ້ ຢາພື້ນເມືອງ ໄດ້ຮັບການຂຶ້ນທະບຽນ ກ່ອນການຜະລິດ, ນໍາເຂົ້າ ແລະ ຈໍລະຈອນຈໍາ ໜ່າຍຈະໄດ້ຮັບການຍ້ອງຍໍຊົມເຊີຍ ຫຼື ຮັບນະໂຍບາຍຕອບແທນອື່ນໆຈາກການຈັດຕັ້ງຂຶ້ນເທິງ ຕາມຄວາມ ເໝາະສົມ.

ມາດຕາ 25 ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ທີ່ລະເມີດ ໃນຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ ຈະຖືກປະຕິບັດມາດຕະການ, ກ່າວເຕືອນ, ສຶກສາອົບຮົມ, ລົງວິໄນ, ປັບໄໝ ຕາມແຕ່ລະຄັ້ງຄື:

ຄັ້ງທີ 1 ກ່າວເຕືອນ ສຶກສາອົບຮົມ ພ້ອມເຮັດບົດບັນທຶກ

ຄັ້ງທີ 2 ກ່າວເຕືອນ ແລະ ປັບໄໝ 100% ຂອງມູນຄ່າ ຢາພື້ນເມືອງທີ່ຈຳໜ່າຍ ຕໍ່ໜຶ່ງລາຍການ ພ້ອມ ທັງປິດກິດຈະການ 01 ປີ.

ຄັ້ງທີ 3 ຍຶດຜະລິດຕະພັນ, ກ່າວເຕືອນ ແລະ ປັບໄໝ 200% ຂອງມູນຄ່າຢາພື້ນເມືອງທີ່ຈຳໜ່າຍ ຕໍ່ໜຶ່ງ ລາຍການ ພ້ອມທັງປິດກິດຈະການຢ່າງຖາວອນ.

ໝວດທີ VIII ບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍ

ມາດຕາ 26 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

1. ມອບໃຫ້ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ ເປັນເຈົ້າການຮັບຜິດຊອບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ ຢ່າງເຂັ້ມ ງວດ.
2. ທຸກອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທັງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ຈົ່ງໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມື ແລະ ພ້ອມກັນຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດເປັນຢ່າງດີ.

ມາດຕາ 27 ຜົນສັກສິດ

ຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ພາຍຫຼັງ 60 ວັນ ນັບແຕ່ມີລົງລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ.

ປອ.ດຣ. ບຸນແຜງ ພູມມະໄລສິດ